

lige saa stadigt har forkastet, og, som jeg begyndte med at sige, har dette Tilbud allerede eengang i denne Samling foreligget for os omtrent i samme Skikkelse, nemlig fra det ærede Medlem for Viborg (Klein) og det ærede Medlem for Kjerteminde (N. Andersen), og Udvalgets Flertal modsatte sig det dengang aldeles bestemt og udtalte sig derimod ved 2den Behandling. Skulde Flertallet her i Salen nu ville gaa ind derpaa, ser jeg ikke rettere, end at det vilde være en fuldstændig Opgivelse af Folkethingets Stilling til Sagen i den sidste halve Snes Aar og det en Opgivelse, som var aldeles uden nogensomhelst Nødvendighed. Vi ere nemlig saa langt fremme i Samlingen, at der vel neppe kan være ret mange Dage, ja maaske ikke mere end en eneste Dag tilbage af den, og der er altsaa slet ingen rimelig Udsigt til, at Sagen skal kunne tilendebringes i denne Samling; men naar det er Tilfældet, saa vilde det, at Folkethinget nu forlod sit tidligere Standpunkt og gik over paa det Standpunkt, det aldrig tidligere har villet staa paa, kun betyde, at man for Fremtiden vilde binde sig til dette Standpunkt, og det kan jeg ikke tro, man vil. Det, Ministeriet vil opnaa ved sit Forslag, er kun en Veiledning, en Hjælp for Administrationen, og naar Ministeriet mener at trænge til en saadan Veiledning om Menighedernes Ønsker, saa kan jeg ikke se Andet, end at det, som jeg udtalte ved 2den Behandling, vilde være ganske naturligt, om Ministeren søgte at tilvejebringe en saadan Veiledning ad administrativt Vei. I det Dieblit Ministeren knyttede den Andrageret, som Menighederne nu have, dertil, at de androge gennem Menighedsraad, som kunde give et paalideligere Udtryk for deres Tanker end de Adresser, der nu altid blive bragte tilveie paa en mindre heldig Maade, saa vilde det kunne have sine Fordele for Administrationen, og naar det blev gennemført administrativt, vilde Sagen komme til at staa i sit rette Lys og vilde ikke faae Udseende af at være mere, end den i Virkeligheden var: en Hjælp for den kirkelige Administration. Naar man derimod en Lov om dette Forhold af det Indhold, som Ministeren har foreslaaet, saa vil det komme til at se ud, som om Menighederne derved havde faaet noget Virkeligt, medens de efter Folkethingets hele tidligere Opfattelse kun havde faaet en Skinindslydelse, det vilde stille Sagen i et falskt Lys. — Ministeren har imidlertid kun stillet sit Forslag som en foreløbig Foranstaltning, og det kunde jo være, at det kunde stemme adskillige Medlemmer gunstiger overfor det, end de ellers vilde være; men hvis man tager Erfaringen til Hjælp, saa tror jeg, det skal vise sig, at saadanne foreløbige Foranstaltninger meget let gaa over til at være varige. Thi naar denne Lov er udløbet om 5 Aar, saa ville de, som ikke ønske en Udvidelse af den Ret, vi give Menighederne, have en meget stærk Stilling og

et meget stærkt Raaben i denne Lov, idet de altid ville kunne sige til dem, som ønske at gaa videre: I maa enten nøies med at beholde den, som den nu er, eller ogsaa bliver den Smule, I nu have faaet, taget fra Eder. Derfor tror jeg, at, naar man overhovedet vil gaa ind paa saadanne foreløbige Foranstaltninger, maa man i alle Tilfælde indrette sig saaledes, at man dog kan være nogenlunde tjent med dem, selv om de skulde være i et noget længere Tidrum. Jeg for mit Vedkommende er ikke meget tilbøjelig til at gaa ind derpaa. Thi saavidt jeg kan se, er der for Dieblittet en stor Trang til en anden Form for Besættelsen af Præsteembederne, og det baade fra Menighedernes, fra Præsteres og fra Kirkebestyrelsens Side, og jeg antager derfor, at det ikke kan være saa grumme længe, inden Forholdene med Nødvendighed maa føre det med sig, at man kan komme til en anden Ordning, og navnlig til en saadan, som giver Menighederne den virkelig afgjørende Indflydelse; men jeg er bange for, at en saadan foreløbig Lov som denne, der tilsyneladende vilde løse Spørgsmaalet, kun vilde være en Sovepude, som Mange vilde staa sig til No med, skjøndt den Indflydelse, de havde faaet, i Virkeligheden var meget ubetydelig, for ikke at sige lig Nul. Jeg har dog for det Tilfælde, at der virkelig mod al Forventning skulde være nogen Udsigt til, at nogle Medlemmer, der tidligere have staaet sammen med Benstre, i dette Dieblit skulde være tilbøjelige til at gaa ind paa saadanne foreløbige Foranstaltninger, tænkt, at man skulde gjøre, hvad man kunde, for at Loven kunde blive saa god som mulig og saa meget som mulig gaa i den Retning, man ønskede, og jeg har derfor tilladt mig at stille et Par Ændringsforslag. Hvis der kun skal være Tale om en raadgivende Indflydelse, kan jeg ikke se, at der kan være nogen Grund til at give Ministeren Ret til at henlægge andre Ansøgninger end dem, der efter de almindelige Regler i det Hele ikke kunne komme i Betragtning. En anden Ting er det, naar man, saaledes som efter vort Forslag, vil give Menighederne den fuldstændig afgjørende Indflydelse, saa kan der være mere Grund til, at indbrømme Ministeren Ret til ikke blot at lægge de Ansøgninger til Side, som efter de almindelige Regler ikke kunne komme i Betragtning, men til ogsaa at lægge andre Ansøgninger til Side, som han finder mindre segnede til at komme med; men naar der kun er Tale om en raadgivende Indflydelse, kan jeg ikke forstaa, at der er nogensomhelst Grund til, at Ministeren ikke skal sende alle de berettigede Ansøgninger til Menighederne, og derfor har jeg stillet Forslag i den Retning under Nr. 3, idet jeg har foreslaaet, at det andet Punktum i § 3 skulde ændres saaledes, at Ministeren kunde henlægge de af Ansøgningerne, der efter de hidtil gjældende Regler ikke kunde komme i Betragtning, og at der derefter skulde sættes Punktum, og Resten udgaa. Vil man nemlig paa